

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Dopady Covidu-19 v supermarketu

Dominik Hurt

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra sociologie a sociální práce

Studijní program Sociologie

Studijní obor sociologie

Bakalářská práce

Dopady Covidu-19 v supermarketu

Dominik Hurt

Vedoucí práce:

Mgr. Alena Pařízková, Ph.D.

Katedra sociologie a sociální práce

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené
prameny literatury.

Plzeň, duben 2023

.....
Dominik Hurt

Poděkování

Především bych chtěl velmi poděkovat Mgr. Aleně Pařízkové, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a vstřícnost při konzultacích.

Dále bych chtěl poděkovat svým respondentům za jejich čas a ochotu při rozhovorech.

V neposlední řadě děkuji také své rodině a kamarádům za jejich podporu.

OBSAH

1. ÚVOD	1
2. TEORETICKÁ ČÁST	2
2.1 Význam pandemie a práce	2
2.1.1 Pandemie a práce v supermarketu	3
2.2 Pracovník v pandemii.....	4
2.2.1 Strategie zvládnání	5
3. METODOLOGIE.....	7
3.1 Cíl výzkumu.....	7
3.2 Prostředí výzkumu	7
3.3 Design výzkumu.....	7
3.4 Respondenti.....	8
3.5 Vlastní retrospektiva	9
3.5.1 Před koronavirem v České republice.....	10
3.5.2 V době pandemie	11
3.5.3 První vlna.....	11
3.5.4 Druhá vlna	15
3.5.5 Třetí vlna.....	19
3.6 Analýza rozhovorů a výzkumných dat.....	20
4. ZÁVĚR	25
5. SEZNAM LITERATURY	26
6. RESUMÉ	34
7. PŘÍLOHY	35
Příloha 1	35
Příloha 2	42

1. ÚVOD

Pandemie COVID-19, která podle všech dostupných informací započala v prosinci 2019 v čínské laboratoři ve městě Wu-Chan a dále se rozšířila do celého světa (Seznam Zprávy 2021), nám všem pravděpodobně ovlivnila život, a to nejen soukromý, ale také pracovní. Podmínky pro práci byly různé. Lidé pracující v kancelářích se ve většině případů přesunuli do svých domovů, odkud pracovali na dálku. Podobně tomu bylo například i ve školství, kde se výuka přemístila do online prostoru. Někteří podnikatelé byli dokonce nuceni své podniky dočasně úplně uzavřít, a tak jejich zaměstnanci obdrželi nevyžádané volno. Existují však zaměstnání, bez kterých bychom se ani v době pandemie neobešli. Patřila mezi ně asi nejtypičtěji například práce ve zdravotnictví. V první linii se však mimo zdravotníků nacházeli často opomíjení prodavači supermarketů. Ti byli také vystaveni zvýšenému riziku nákazy a jejich činnost dosahovala charakteristik extrémní práce (Cai et al. 2020).

V teoretické části se zabývám dopadem pandemie na různá pracovní odvětví a také jaký význam pandemie sehrála pro vytvoření nových pracovních míst. Zásadním tématem pro moji práci byl vliv pandemie na pracovníka, zejména pak na prodavače v supermarketu. Zajímalo mě, s čím se zaměstnanci v první linii museli vypořádat a jaké obrané strategie si vytvořili, aby tyto náročné situace zvládli.

Jako prodavač nejmenovaného řetězce jsem zažil pandemii přímo na prodejní ploše, a proto jsem se rozhodl touto tematikou zabývat. Dalším důvodem pro výběr tohoto tématu je minimum výzkumů zaměřených na supermarkety během pandemie z České republiky. Ve studii popisují, jak se protipandemická opatření projevila v praxi a jak ovlivnila chod v rámci konkrétní prodejny. Snažím se podat detailní popis a reflektovat tuto situaci z pozice prodavače. V práci zmiňuji mimo jiné i předpandemickou situaci, která byla rovněž zásadní pro chod prodejny. Celá etnografická studie je založena na retrospektivním výzkumu, který vychází z mých vlastních zkušeností a zkušeností mých kolegů, se kterými jsem provedl rozhovory.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Význam pandemie a práce

Pandemie COVID-19 nám omezila chod běžného života ať už z hlediska ekonomického, veřejného zdraví a péče nebo pracovního. Celosvětově bylo nutné udržet hospodářskou činnost a zároveň zajistit bezpečí a zdraví pracovníků (Peters et al. 2022).

Pandemie značně ovlivnila trendy v sociálním, politickém a ekonomickém prostředí, a tedy i podmínky práce. Ty se lišily v závislosti na typu oboru, místu vykonávání a dalších faktorech (Peters et al. 2022). Covid urychlil nově vznikající trend práce z domova tzv. home office. Ze statistik ONS¹ vyplynulo, že v roce 2019 ve Spojeném království mělo možnost pracovat 30 %. Důsledkem lockdownu se toto číslo zvýšilo na 48 %, některé statistiky vykazují dokonce až 61 %. Některé podniky se rozhodli přistoupit na hybridní model. Zaměstnanci se střídali v kancelářích a home office, čímž se snížilo riziko nakažení (Phillips 2020).

Během virové pandemie bylo zdraví prioritou a zdravotní nerovnosti sehrály důležitou roli při stanovení podmínek pro jednotlivce. Pracovní podmínky jsou pro nás hlavním indikátorem a obsahují několik faktorů, které významně ovlivnily průběh pandemie, jako je například dodržování hygienických opatření, nošení roušek, dodržování sociálního distancování a práce z domova. Hoenig spolu s Wenz (2020) dávají do souvislosti s pracovními podmínkami vzdělání. Jejich výzkum, který probíhal na území Německa, ukázal, že vysoce vzdělaní jedinci lépe dodržovali protipandemická opatření, jelikož k tomu měli upravené pracovní podmínky. Pravděpodobně více než 45 % z nich uvedlo, že budou pracovat z domova. Pouze 17 % pracujících se středním a 11 % nízkým vzděláním mělo uzpůsobeno podmínky pro práci z domova. Výsledky také sdělily, že lidé s nejnižším vzděláním pravděpodobně raději přestali pracovat, než aby pracovali z domova. Důležitou figuru zde však hrají dočasná a trvalá propuštění, která zahrnovala 10,8 % ze vzorku 1877 platných dotazníků (Hoenig, Wenz 2020).

Jak zde již zaznělo, ne všichni měli dopadem covidu možnost využít home office. Některí zaměstnanci k tomu neměli uzpůsobené podmínky ze strany společnosti, bez

¹ The Office for National Statistics (Úřad pro národní statistiku Spojeného království)

jiných by nebylo možné se obejít. Nejhůře na tom však byli dočasně a trvale propuštění (Kniffin et al. 2021).

Během pandemie se objevily nové pracovní příležitosti, především vytvořením dostatečného množství testovacích a očkovacích center. Pro zajištění dostupnosti těchto center bylo nutné najmout pracovníky z lékařské komory. Tento proces zároveň otevřel dveře pro služby potřebné k fungování ordinací. Nicméně nevýhodou těchto pracovních pozic byla nejistota trvání (Bachmann et al. 2022).

Svůj podíl rizika přináší také globalizace, jak se projevilo během pandemie. Globální dopravní síť umožňovala snadné šíření viru po celém světě, důsledkem toho byl transport částečně pozastaven. Utlumení dopravy a výroby vedlo k prodlevám v odesílání některých produktů a vyvolalo zvýšené tempo práce, aby se tyto zpoždění dohnala. Tento tlak na pracovníky zvyšoval rizika spojená s bezpečností a zdravím (Peters et al. 2022).

2.1.1 Pandemie a práce v supermarketu

Hlavním cílem této studie je reflektovat práci zaměstnanců supermarketu během pandemie. Záměrně jsem si toto téma vybral na základě svých zkušeností, a proto se této kategorii budu věnovat podrobněji než jiným zmiňovaným.

Během pandemie COVID-19 se zaměstnanci supermarketů ocitli v tzv. první linii společně se zdravotníky a dalšími nezbytnými pracovníky. Přesto práce pokladních není charakterizována jako „extrémní“, ale spíše jako běžná a každodenní (Cai et al. 2020). Extrémní práce je definována různými způsoby. Například Grantner et al. (2015) uvádí, že extrémní práce je stereotypně spojována s muži, jelikož je z pravidla riziková a velmi fyzicky náročná. Bozkurt (2015) tvrdí, že se i práce v supermarketu blíží v některých obdobích, jako jsou například Vánoce, k hranici „extrémní.“

Studie Cai a kolegů (2020) dobu pandemie vymezuje od období svátků tím, že podstatným faktorem extrémní povahy práce byla nemožnost si ji načasovat. Tím prodavače stavila do obtížné pozice a sebrala jim určitou pracovní pohodu, na kterou byli zvyklí (Cai et al. 2020). Zaměstnanci supermarketů se téměř každodenně vystavovali riziku nákazy a tím i svoji rodinu nebo blízké, se kterými bydleli. O to větší vliv na zhoršení jejich psychického stresu měli zákazníci, kteří záměrně nedodržovali nařízení a ohrožovali tak jejich bezpečnost. Kvalitativní analýzy v práci Mayera a kolegů (2022) odhalily, že vedení prodejen pocítovala frustraci ze snahy minimalizovat rizika spojená

s pocity bezpečí a zranitelnosti vůči potenciálně ohrožujícím setkáním se zákazníky (Mayer et al. 2022). Riziko šíření nákazy nám může demonstrovat příklad z čínského města Liaocheng provincie Shandong. V místním supermarketu se v období od 30. ledna do 9. února 2020 nakazilo celkem 8 437 osob. Epidemie byla způsobena pouze jedním importovaným případem covidu, který se šířil v uzavřených prostorech prodejny (Zhang et al. 2020).

Pro snížení rizika šíření viru v supermarketech a dalších prostředích se vytvořila řada ochranných opatření, kterými se zákazníci a prodavači museli řídit. Xu a Chraibi (2020) definují tři základní opatření a ve své práci modelují, jak ovlivnili šíření viru. Nejprve se věnují omezenému počtu jedinců na prodejně (Xu, Chraibi 2020), který byl nejčastěji hlídán ochrankou nebo omezeným počtem nákupních vozíků, bez kterých nebyl vstup povolen (Adamcová, Nguyenová 2020). Opatření sice snížilo původně zamýšlenou efektivitu rychlého nákupu, ale také účinně snížilo možnosti kontaktu na prodejně, které vhodně doplnilo pravidlo o dodržení sociální vzdálenosti. Vstup pouze s nákupním košíkem za účelem rozestupů nemělo oproti předchozím opatřením dostatečné účinky, pokud se nejednalo zároveň o opatření omezující počet osob na prodejní ploše (Xu, Chraibi 2020).

2.2 Pracovník v pandemii

Vysoké riziko získání nákazy se soustředilo na veřejné sféry jako je práce ve zdravotnictví, nápravných zařízeních nebo supermarketech. Stejně tak riziková byla práce ve výrobnách potravin a nedostatečně větraných pracovištích jako jsou sklady, kde se vyskytuje spousta zaměstnanců (Peters et al. 2022). Anacker (2023) uvádí, že kvalita ovzduší se stala prioritou. Před viry znečištěným ovzduším se v budovách začaly nosit roušky a později respirátory.

Na straně druhé se vyskytly oblasti spojené s cestovním ruchem, pohostinstvím a jinými službami, kde zaměstnanci dostávali nízký plat a hrozila jim nezaměstnanost. Pravděpodobně nejvýhodnější pozici v této době měli lidé, kteří mohli pracovat z domova, jelikož byli zmíněným rizikům vystaveni minimálně. Přesto, jak zmiňuje Irawanto a kolegové (2021), podléhali tito zaměstnanci stresu, což ovlivnilo jejich práci a mohlo vést k frustraci. Zároveň Sladká a Kreidl (2022) podotýkají, že přenesení práce domů může způsobit konflikt mezi prací a rodinou a ovlivnit kvalitu partnerství. Nepředvídatelnost doby zatěžovala organismus zaměstnanců. Vystavení se vnějším

faktorům mohlo způsobit vyšší míru již zmíněného stresu, který podněcuje emoce strachu a úzkosti, jak uvádí Sadovyj a kol. (2021), nebo přispět k syndromu vyhoření (Peters et al. 2022). Naopak sociální distancování a osamělost důsledkem omezení mohly u některých jedinců poškodit duševní a fyzické zdraví (Kniffin et al. 2021).

Cai s kolegy (2020) ve své studii příhodně nazvané „It’s Like a War Zone“ popisuje zkušenosti zaměstnance supermarketu z počátků pandemie ve Velké Británii. Jay, jak se prodavač jmenuje, popisuje již mnou zmiňovaná rizika související s touto dobou, ale také i pocitovanou výhodu, kterou mu zaměstnání přineslo. Jako výhodu charakterizoval svobodu, kterou mu práce v supermarketu v průběhu pandemie přinesla. V době lockdownu, kdy téměř všichni museli zůstat doma, unikl sociální izolaci. Věřil, že tato pro něj příznivá situace vedla ke zmírnění jeho psychického stresu (Cai et al. 2020).

Jay musel čelit mnoho nepříjemným situacím. Stres mu nevytvářeli pouze zákazníci, ale také kolegové a nadřízení. Kolegové ho zklamali svou bezohledností, když nedodržovali patřičná nařízení. Důsledkem o ně měl strach, ale také hlavně o sebe a rodinu. Jay si připadal znevýhodněn, když si nadřízení brali „isolation days“, na které s jeho úvazkem nedosahoval. Zatímco vedoucí si snížili riziko nákazou, Jay pocítoval zvýšení psychické i fyzické náročnosti práce. Často pracoval přesčas a dostával se na pozice, do kterých nebyl řádně zaškolen (Cai et al. 2020). Podobně popisují situaci také zaměstnanci na Novém Zélandu. Jedna z prodavaček charakterizuje pracovní dny v době pandemie následovně: „Práce, doma domácí práce a spánek“, neměla energii ani náladu dělat něco jiného (Appleton et al. 2020).

Zaměstnanci prodejen uváděli, že měli také sociální problémy. Ty se týkaly hlavně jejich rodin a příbuzných. Docházelo ke konfliktům, kdy nevěděli, koho a jak často si pustit do své „sociální bubliny“, aby jej neohrožovali možnou nákazou. Největší rozpor přicházel, když se v rodinách objevovali pokladní a příslušníci zdravotní péče (Appleton et al. 2020).

2.2.1 Strategie zvládání

V této části bych se rád věnoval tématu, jak se jedinci vypořádávali s psychickým stresem a případně i fyzickým tlakem, který na ně vlivem pandemie dopadal. Rád bych se pokusil primárně zaměřit na zaměstnance v první linii, kteří na tom z tohoto pohledu byli pravděpodobně nejhůře.

Strategie sociálního distancování slouží k minimalizování šíření covidu a pomáhají tak ochraně životů. Avšak jsou nejčastější příčinou pro zvýšení stresu, a proto je nutné vybudovat si vůči tomu odolnost. Ta pomáhá k udržení si duševního a fyzického zdraví, a tak chrání před vznikem psychických problémů (Färber, Rosendahl 2018). Munawar a Choudhry (2021) se rozhodli zjistit jaké strategie používají pracovníci pohotovostní zdravotní péče v Pákistánu. Jejich kvalitativní výzkum, který probíhal face-to-face nebo telefonicky, identifikoval pět základních obraných mechanismů před vznikem stresu. Respondenti nejčastěji uváděli jako hlavní stresor (1) vystavování se zprávám a sociálním médiím. Dále (2) nesdělovali podrobnosti o práci s pacienty, (3) vyrovnávali se stresem díky náboženství, které hraje v jejich kultuře velkou roli. Pro některé měla pandemie (4) význam pouze další mimořádné služby, se kterou se nesetkali poprvé a posledním mechanismem byla (5) empatie (Munawar, Choudhry 2021).

Další studii ze zdravotnického prostředí napsala Savitsky (2020). Zaměřila se na zvládání úzkosti studenty oboru ošetrovatelství, kteří pomáhali v nemocnicích v Izraeli. Jako nejlepší obranou proti úzkosti byl humor, který napomáhal vyhnout se negativním emocím. Pozoruhodné je, že vyhledávání informací, které by se dalo srovnat s hlavním stresorem z předchozí studie, nebylo spojeno s úzkostí. Jako neúčinná strategie byla vyhodnocena mentální neangažovanost. Užívání alkoholu, sedativ a nadměrné jedení vedlo k vyšším stavům úzkosti (Savitsky 2020).

Jiné strategie vzniklé na základě lockdownu ve Španělsku, které se netýkali zaměstnanců první linie, odhalila Martínez-Cao společně s kolegy (2021). Autoři zde zkoumají konzumaci alkoholu a tabáku jako strategii zvládání. Výsledky ukázaly, že ze vzorku čítající 21 207 respondentů 13,5 % uvedlo konzumaci alkoholu jako strategii pro rozptýlení. Celkem 12,0 % používalo tabák jako formu zvládání situace. Obě tyto látky v průběhu lockdownu užívalo jako strategii 6,5 % respondentů.

3. METODOLOGIE

3.1 Cíl výzkumu

Cílem empirického výzkumu je reflektovat dopad pandemie COVID-19 na chod supermarketu v malém městě z perspektivy prodavačů a prodavaček.

3.2 Prostředí výzkumu

Supermarket se nachází v městě s počtem okolo 5 000 obyvatel na území České republiky. Prodejní plocha je velká 1000 m², nezapočítává se tedy sklad, zázemí pro zaměstnance, lahvárna nebo prostor pekárny s mrazicí buňkou. Otevírací doba prodejny je od 7:00 do 20:00 mimo neděle, kdy se otevírá až v 8:00. Pracuje se na směny a běžná trvá okolo 8 hodin a zahrnuje 30minutovou pauzu. Ranní směna začíná obvykle v 5:00 a končí okolo 14:00, odpolední směna z pravidla začíná před 14:00 a končí v 21:00 kromě dnů, kdy se staví akce, to je konec o půl až celou hodinu déle.

Hierarchie prodejny je následovná: Manažer/ka, zástupce manažera, vedoucí směny, prodavač/ka. Regionální manažer zodpovídá za chod všech filiálek, které má na starost, většinou to bývá okolo pěti. Prodavačům jsou na jednotlivých směnách přiděleny specifické funkce, kterými byli proškoleni, jsou to: Hlavní pokladní, pekař, manažer čerstvosti a non-food specialista. Hlavní pokladní sedí celou směnu na přepážce, kde zákazníkům markuje zboží, a jeho úkolem je včasné otevírání dalších přepážek. Při odpolední směně uklízí v prostoru kas. Pekař se kromě dosypání a pečení pečiva stará o chod lahvárny s lahvomatem a kávomat. Den před novou akcí připravuje pekař ranní směny akční mražené zboží a pekař odpolední směny staví akční osu chlazených výrobků. O kvalitu ovoce a zeleniny (OZ) a jejich doplňování se stará manažer čerstvosti. Dohlíží na to, aby se na prodejních pultech nevyskytovalo zkažené nebo jinak poškozené OZ. Před koncem směny veškeré neprodejné zboží odepíše. Funkce non-food specialisty se používá hlavně ve dnech stavby akce. Má za úkol připravit osu s nepotravinovým zbožím.

3.3 Design výzkumu

Jako zaměstnanec této prodejny jsem měl možnost interně pozorovat celý průběh pandemie. Jedná se o retrospektivní výzkum postavený na mé vlastní zažité zkušenosti, kterou opírám o usnesení vydaná vládou České republiky během pandemie, abych

dodržel časovou posloupnost. Zároveň mi práci velmi usnadnil skupinový chat prodejny a mé fotografie z té doby, na základě kterých jsem vytvořil časovou osu (viz. Příloha 1).

Provedl jsem také polostrukturované rozhovory se šesti kolegy a kladl důraz na jejich zkušenost. Strukturu rozhovorů (viz. Příloha 2) jsem vytvořil na základě zmiňované časové osy a rozdělil na jednotlivé vlny pandemie jako následující kapitolu vlastní retrospektivy, kde současně tyto vlny definuji. Rozdělení bylo v případě rozhovorů spíše informativní, jelikož si kolegové nedokázali vždy vybavit konkrétní období, do kterého by myšlenku zařadili, z důvodu časového odstupů. Proto se zaměřuji na témata, která byla respondenty popsána nejdetailněji a lze je porovnat s teorií a mojí reflexí (viz. 3.6 Analýza rozhovorů a výzkumných dat). Zároveň jsem díky tomu získal přibližný pohled, co mé kolegy v době pandemie ovlivnilo nebo jim přišlo důležité.

3.4 Respondenti

Respondenty jsem se snažil vybrat tak, aby byl vzorek, co možná nejrozmanitější (viz. Tabulka 1). Od pandemie se kolektiv výrazně obměnil, a proto bylo důležité vybrat ty, kteří v roce 2020 již v supermarketu pracovali. V kolektivu udržujeme přátelské vztahy, a tak bylo pro mne jednoduché kolegy kontaktovat. O zájmu provést rozhovory jsem kolegy informoval prostřednictvím soukromého chatu na platformě Messenger, některé jsem konfrontoval i v průběhu pracovní doby s tím, že je budu kontaktovat také prostřednictvím zmíněné platformy, kde jim vysvětlím veškeré detaily. Ve zprávě jsem je seznámil s účelem, tématem a očekávaným průběhem rozhovoru. Informoval jsem také o anonymitě jak jejich, tak i prodejny. Zároveň jsem je poprosil, zda by bylo možné se sejít v průběhu následujících devíti dnů. Aby se cítili, co možná nejvíce komfortněji nechal jsem je zvolit místo a čas rozhovoru.

Tabulka 1

	Věk	Počet odpracovaných let v supermarketu	Úvazek (hod./týden)	1. Změna úvazku	2. Změna úvazku	Děti	Vzdělání
Kolegyně 1	30	5	30	35	40	ano	ZŠ
Kolegyně 2	35	7	20	40	-	ano	SOU
Kolegyně 3	23	4	10	25	-	ne	student VŠ
Kolegyně 4	42	14	40	-	-	ano	SOU
Kolegyně 5	36	3	10	30	-	ano	SŠ
Kolega	25	3	25	-	-	ne	student VŠ

Vlastní zdroj

Čtyři ze šesti rozhovorů konali v domácnostech kolegů, se zbývajících dvěma jsem se setkal v restauračních zařízeních dle jejich výběru. Interview proběhla v klidné, přátelské a ničím nerušené atmosféře. Setkal jsem se pouze s jedním problémem po prvním rozhovoru, kdy se nezaznamenala zvuková stopa, a proto jsem byl nucen si okamžitě sepsat informace, které jsem si zapamatoval a byly pro práci přínosné. Poučil jsem se tak do dalších rozhovorů a nahrávací zařízení jsem před začátkem kontroloval a pro jistotu nosil náhradní. Délka interview byla v průměru 50 minut.

3.5 Vlastní retrospektiva

Již od léta 2017 jsem zaměstnancem supermarketu obchodního řetězce. Přibližně po dobu jednoho roku jsem pracoval jako brigádník. Od prosince 2018 jsem nastoupil na zkrácený 10hodinový úvazek. Po určité době jsem přistoupil na dvojnásobný a od začátku letošního roku jsem z interních důvodů přešel zpět na poloviční úvazek.

Protože jsem měl možnost pozorovat chod supermarketu v době pandemie COVID-19, rád bych v této části reflektoval svou zkušenost z vlastní perspektivy. Bohužel zde nemohu zaznamenat situaci prvního týdne, kdy došlo k počátečnímu ovlivnění činnosti v prostoru prodejny, jelikož jsem v té době nebyl na území České republiky. Dovolím si přesto tvrdit, že chod supermarketu byl ovlivněn již daleko dříve, než se covid vyskytl na našem území. ²

² První tři nakažení onemocněním COVID-19 se datují k 1. 3. 2020 (Ministerstvo zdravotnictví ČR: 2020).

3.5.1 Před koronavirem v České republice

Již koncem února, kdy se koronavirus značně šířil v Itálii, začali zákazníci skupovat ve velké míře trvanlivé potraviny. Bylo naprosto běžné, že již v brzkých odpoledních hodinách, byly regály s těstovinami prázdné a další zákazníci si museli počkat do druhého dne, pokud na ně opět zbylo. Z naší strany bylo důležité, abychom se při případném dotazu zákazníkem na zboží omluvili, ale zároveň i uklidnili informací, že nedodání nehrozí. Zboží bylo na centrálním skladě však dostatek, na základě toho nám začali přidělovat palety složené pouze z těstovin, čímž se zlepšila dostupnost. Důsledkem toho byl na chvíli i přebytek trvanlivých potravin na skladě prodejny, což kromě zmenšení plochy o jedno až dvě paletová místa nebyl problém. Případně byla možnost vrácení zboží zpět na centrální sklad.

Kromě navýšení zásobování artiklů, po kterých byla největší poptávka, pro snadnější práci v této době vytvořila obchodní společnost koordinační tým. Tento tým měl za úkol monitorovat situaci v České republice, a i v celé Evropě. Důsledkem byly přijata preventivní hygienická opatření. Všechny prodejny pravidelně dostávaly zásoby dezinfekčních prostředků, a to jak pro zaměstnance, tak i pro zákazníky. Ve vchodovém prostoru byl nově nainstalován bezdotykový dávkovač s dezinfekcí. Lidé, kteří přišli nakoupit měli povinnost před vstupem a při odchodu vydezinfikovat si ruce. Dohled zprostředkovala ochranka prodejny. Pro zaměstnance byly poskytnuty antivirové prostředky na každou pokladnu, standardně se nacházely již v zázemí nebo na pekárně. Zákazníci byli instruováni k používání ochranných pomůcek při výběru nebaleného zboží, aby se předešlo šíření jakýchkoliv infekčních onemocnění. Proto například nad policemi s čerstvým pečivem byly nainstalovány cedule, které inicializovali instrukci nasazení si ochranných rukavic. V případě porušení pravidla byl zákazník požádán o napravení.

Zaměstnanci byli instruováni ohledně několika zásadních bodů, včetně postupu při komunikaci se zákazníky, kteří nedodržují stanovená opatření prodejny. Dalším bodem byla změna způsobu otevírání pokladen, kdy se postupné otevírání každého pokladního místa (1 až 6) nahradilo otevíráním každé druhé přepážky (tzn. následovně: 1, 3, 5, 2, 4, 6) pro vytvoření většího rozestupu. Stanovila se řada dalších hygienických pokynů týkajících se zázemí prodejny. Bylo zakázáno umývání nádobí v dřezu a povoleno pouze použití myčky. Na toaletách byl umístěn návod na efektivní mytí rukou.

Po skončení otevírací doby byl/a hlavní pokladní povinen/na dezinfikovat nejen prostor kas, ale také vystříkat nákupní vozíky anti-covidovým prostředkem.

Zvýšení náročnosti již tak obtížné práce, dodržování nových předpisů a mnoho dalších, které v budoucnu nastali a o kterých budu v následujících odstavcích informovat, si firma velmi dobře uvědomovala. Z toho důvodu zavedla již 29. února ovoce či zeleninu na posílení imunity pro zaměstnance. Jednalo se o dva kusy ovoce či zeleniny, dle vlastního výběru. Ty z pravidla nakoupil první prodavač, který šel na svačinu, pro celou ranní nebo odpolední směnu. Zaměstnavatel nám také poskytl vitamínové balíčky, které se standardně dostávají pouze na podzim před chřipkovým obdobím. Navíc každý zaměstnanec dostal jako poděkování za nasazení v této nelehké době dárkovou kartu v hodnotě 1000 Kč. Kromě finančního daru nám bylo uleveno od kontrolních nákupů a tzv. mystery shoppingu. Velmi vytížené prodejny získaly výpomoc v podobě externích pracovníků a dobrovolníků z řad administrativy, aby dokázaly personálně pokrýt všechny směny.

3.5.2 V době pandemie

Následující část svého retrospektivního pohledu z doby již probíhající pandemie rozdělím do tří kapitol, abych odlišil jednotlivé vlny pandemie. Tyto vlny definuji primárně na základě opatření týkajících omezení pohybu, nutnosti nošení ochranných prostředků dýchacích cest vydaných nebo zrušených vládou ČR. Začátek první vlny tedy datuji k 18. březnu 2020 (Usnesení č. 247), kdy byla vyhlášena plošná karanténa, a konec sundáním roušek v uzavřených prostorech 1. července 2020 (Usnesení č. 677/20). Druhá vlna započala znovu nasazením roušek na podzim téhož roku konkrétně 13. října (Usnesení č. 1024). Konec připisuji k 1. červenci 2021, kdy však došlo k sundání respirátorů pouze venku (Usnesení č. 604). Počátek poslední vlny datuji k 1. listopadu 2021, kdy došlo k znovuzavedení povinného nošení respirátoru v uzavřených prostorech (Usnesení č. 948). Tato povinnost s výjimkou dopravy a zdravotních zařízení byla vládnou zrušena 14. dubna 2022 (Usnesení č. 314).

3.5.3 První vlna

Jak jsem již zmiňoval v úvodu této rozsáhle části (viz. 3.5 Vlastní retrospektiva), tak mě sedm dnů od prvního vládního protipandemického opatření datovaného k 18. března, kdy došlo k vyhlášení plošné karantény (Usnesení č. 247), minulo. Přesto

jsem dění sledoval alespoň prostřednictvím sociálních sítí a internetového zpravodajství. Proto součástí plánovaných rozhovorů jsem zvolil jako jedno z témat – téma "Počátky omezení" a budu se tázat svých kolegů na jejich názory a zkušenosti (viz. 3.6 Analýza rozhovorů a výzkumných dat).

První dvě opatření, která ovlivnila běžný chod prodejny, byla vydána vládními usneseními dne 18. března a vstoupila v platnost od následující den. První opatření se týkalo zákazu pohybu na veřejnosti mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest (Usnesení č. 247). To vedlo k tomu, že zaměstnanci museli nosit roušky z vlastních zásob nebo doma vyrobené do doby, než byly zajištěné zaměstnavatelem. Zavedla se také povinnost nosit ochranné rukavice. Ty však jsou standardní výbavou každé filiálky, pouze se zvýšila jejich spotřeba. Pro personál jsou dodávány vinylové/latexové, pro zákazníky igelitové, které byly k dispozici u vchodu do prodejny. Součástí opatření bylo doporučení dodržovat mezi lidmi rozestupy na vzdálenost dvou metrů. V důsledku toho se na prodejně vylepily červené samolepky, které upozorňovaly na dodržování této vzdálenosti. Ty byly především umístěny na místech, kde bylo pravděpodobné, že dojde k blízkému kontaktu, jako jsou například pokladny. Dále byla instalována ochranná plexiskla na pokladny, aby oddělila pokladníka od zákazníka.

Druhé se týkalo zavedení otevírací doby pro seniory nad 65 let včetně doprovodu v časovém úseku 10:00-12:00 hodin, aby se minimalizoval kontakt s ostatními zákazníky (Usnesení č. 249). Toto nařízení však bylo následující den upraveno v Usnesení č. 265. Nová verze nařízení stanovila omezenou prodejní dobu i pro osoby se zdravotním postižením starší 50 let v časovém rozmezí od 7:00 do 9:00 hodin. Tento krok měl za účel minimalizovat riziko nákazy a zabezpečit ochranu zranitelných skupin (Usnesení č. 265). Poslední opatření, které upravilo prodejní dobu pro skupinu lidí z předchozích vět, bylo zveřejněno ve vládním Usnesení č. 282 dne 23. března. To bylo vydáno v důsledku nemožnosti nákupu potravin ostatními občany, kteří míří do práce. Interval pro skupinu ZTP/P nad 50 let a seniory nad 65 let se tedy posunul na dobu od 8:00 do 10:00 hodin (Usnesení č. 282). Na dodržování stanovených opatření dohlížela ochranka, která se nacházela zpravidla v prostoru vchodu na prodejnu.

Zmíněné změny vedly ke zmatení mezi zákazníky, kterých se omezená prodejní doba netýkala. Někteří z nich reagovali negativně nebo byli dokonce agresivní na osoby mých kolegů/kolegyň a ochranku. Tyto reakce však nebyly oprávněné, neboť nikdo z personálu nenesl zodpovědnost za změny. Podobné ohlasy přetrvávaly i po prvním

týdnu zavádění omezení a vybavuji si je tedy i na základě vlastní zkušenosti. Přestože se s těmito problémy muselo bojovat, upravená otevírací doba byla vítána. Díky menšímu počtu zákazníků na prodejně jsme mohli otevřít pouze jednu nebo dvě pokladny, což vedlo k menšímu vytížení a umožnilo více zaměstnancům věnovat se vybalování zboží do regálů, což tuto činnost urychlilo.

Do práce jsem znovu nastoupil 30. března. Čekala mě prozatím asi největší pracovní výzva, která se podepsal jak na mé fyzické, tak i psychické pohodě. Hned tento den byl velice náročný, jelikož to byla pro mě byla první směna v roušce. Zvyknout si na dýchání skrz roušku nebylo obtížné, pouze při fyzicky náročnější práci to nebylo moc příjemné. Používání jednorázových rukavic bylo pro mě horší zkušeností. Ty se často trhaly a pro ruce to nebylo moc příjemné, jelikož byly po směně spařené a v kombinaci s dezinfekcí vysušené.

Vyzdvihnout mohu chování zákazníku. Většina z nich se v počátcích pandemie chovala velmi zodpovědně a ohleduplně. Zbytečně se nezdržovali na prodejní ploše a snažili se dodržovat rozestupy, čímž nám ulehčili práci.

Co se týká samotné prodejny, v této chvíli jsme se potýkaly s nedostatkem droždí. Neobvykle velký zájem o čerstvé droždí způsobily dva hlavní faktory, a to blížící se Velikonoce a hlavně to, že lidé trávili většinu času doma (také Kubík citován in Adamcová 2020). Došlo k rozhodnutí dočasně limitovat počet prodávaných kusů droždí na osobu, s cílem udržet dostatečnou zásobu pro nejvíce zákazníků. Některé dny vznikl výpadek ze strany dodavatele. Důsledkem toho náš řetězec začal nabízet čerstvé pekařské droždí o váze 500 g.³ Ještě teď si vzpomenu, že bylo nutné ho zabalit do igelitového sáčku, jelikož se lámalo a vysypávalo z obalu.

S příchodem léta, zvyšujícími se teplotami došlo k rozvolnění venkovních prostor a nebylo tak nutné nosit roušky (Usnesení č. 636). Někteří zákazníci přicházeli na prodejnu bez ochranných prostředků, byli tedy požádáni o jejich nasazení případně o opuštění prostor. Několikrát se stalo, že tito zákazníci nevhodně reagovali a odmítali prodejnu opustit, čímž vznikly nepříjemné situace. Snažil jsem se takovým situacím zásadně vyhnout z několika důvodů. Prvním byla obava z nákazy covidem, čímž bych mohl následně ohrozit rodiče a o co hůř také prarodiče, se kterými žijeme v jednom domě.

³ Běžně nabízíme pouze droždí o hmotnosti 42 g.

Tento strach se u mě projevil již na začátku pandemie a s nástupem léta se ještě posílil. Druhým důvodem byla obava z konfliktů a neadekvátních reakcí zákazníků.

Jako strategii ulevění si od stresu jsem se, spíše podvědomě, odreagoval voláním si s přáteli během hraní a streamování online her nebo společného sledování různých pořadů a filmů. V průběhu těchto činností jsem vše vypustil. Do doby, kdy byla povinnost nosit roušky uvnitř zrušena, si již nevzpomínám na žádnou situaci, která by ovlivnila mou pracovní činnost. Po červencovém rozvolňování souvisejícím s vnitřními prostory ze mě napětí, stres a strach opadli. V ten moment jsem vůbec nepomyslel, že by se situace mohla opakovat.

3.5.4 Druhá vlna

V průběhu září opět rapidně stoupal počet nakažených covidem. Široká veřejnost, a i já a moji kolegové jsme začali předpokládat, že nás čeká další období strávené v rouškách. Dle našich předpokladů se tak i stalo. Vláda nejdříve znovu zavedla od 5. října nouzový stav (Usnesení č. 957) a o osm dnů později byla zavedena povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest (Usnesení č. 1024).

Náš zaměstnavatel pro případ nutnosti zajistil již dopředu dostatek ochranných prostředků v podobě jednorázových roušek, rukavic, dezinfekce apod. Zavedla se znovu opatření, která jsme již znali z jara, a také se obnovili některé benefity. Navíc jsme dostali komunikační kartu v případě, že bychom byli kontaktováni Krajskou hygienickou stanicí. Na kartě byla popsána nejdůležitější opatření, která se dodržovala v prostorech prodejny a kontaktní údaje na manažerku prodejny pro další komunikaci. V návaznosti na to jsme byli proškoleni skrz firemní školící software, jak jednat úřady a médii. Nevzpomínám si však, že by někdo z kolegů byl některou ze zmíněných institucí kontaktován. Já osobně nebyl.

Na konci října vláda schválila opatření, které zakazovalo maloobchodní prodej, prodej a poskytování služeb v neděli a omezilo otevírací dobu na časové rozmezí 5:00 až 20:00 hodin (Usnesení č. 1103). Nařízení o úpravě otevírací doby se naši prodejny nedotklo. Uzavření prodejny v neděli z počátku znělo pro mé kolegy jako dobrá zpráva, více volna, úbytek fyzické námahy a méně stresu. Mě by to s mým úvazkem moc neovlivnilo, avšak přenesení do praxe bylo pro všechny úplně jiné. Pro nás to znamenalo, každý večer v sobotu odnesení teplotně náchylného ovoce a zeleniny z regálů do skladu nebo prostoru chlazeného zboží. V pondělí přišel opačný proces. Zaměstnavatel alespoň umožnil během uzavřené neděle připravit akční zboží na následující týden, jinak by to bylo nutné udělat již v sobotu. Takovou směnu absolvovali většinou tři zaměstnanci, z nichž jeden byl vedoucí směny. V České republice, pokud dochází k uzavření obchodů, a to i pouze na jeden den, tak dochází k nákupní horečce. Tehdy nastal podobný trend. Jak mohlo být dopředu zřejmé, uvedením tohoto opatření v platnost došlo k nárustu počtu zákazníků na prodejní ploše. To zapříčinilo intenzivnější šíření viru a tím i větší pravděpodobnost získání nákazy. Důsledkem toho byla práce fyzicky ale hlavně i psychicky náročnější. Firma nás zaměstnance obdarovala za pracovní nasazení mimořádnými Vánočními prémie ve výši až 2000 Kč dle konkrétního úvazku a byla

zaslána již do říjnové výplaty. Také jsme každý dostali na stravenkovou karta příspěvek na stravování v hodnotě 2000 Kč. To byl krok, který rozhodně potěšil.

V polovině listopadu vláda schválila opatření omezující počet zákazníků na prodejní ploše a to tak, že 1 zákazník pro sebe měl vyhrazeno 15 m² (Usnesení č. 1192). Vzhledem k velikosti naší prodejny jsme mohli mít na prodejní ploše 65 zákazníků. Opatření pomohlo k uvolnění prodejny, čímž bylo možné využívat k odbavování zákazníků pouze tři pokladny. Zbytek prodavačů mohl pracovat na prodejně. První den zavedení opatření se hned ukázala jeho nevýhoda. Lidé začali vytvářet fronty před prodejny, v jejím vestibulu a na rozestupy moc nehleděli. Zároveň se velmi rychle plnilo parkoviště, auta stála i na místech vyznačených zákazem stání. V několika případech tak ovlivnili příjezd kamionu, a to i do takové míry, kdy bylo nutné přivolat Policii ČR.

S blížícími se Vánocemi vláda rozhodla znovu zavedení původní prodejní doby včetně neděle, aby došlo k dostatečnému rozprostření zákazníků do jednotlivých dnů a zmírnění rizika nákazy. Došlo také k otevření ostatních obchodů a služeb za předpokladu splnění omezení, které stanovilo 15 m² pro 1 zákazníka (Usnesení č. 1262). Náš zaměstnavatel proto reagoval zavedením nového pravidla „1+1“ na pokladnách, aby došlo ke zrychlení odbavení. Znamenalo to markovat zboží jednomu zákazníkovi, druhý mohl čekat, ale ve chvíli, kdy přišel třetí, bylo nutné otevřít další přepážku. Vláda 14. prosince uvedla nařízení, které se týkalo uzavření veškerých obchodů včetně potravin na den Vánoc. Tři dny na to vydala prohlášení, že obchody zůstávají otevřené (Seznam Zprávy 2020). Pravděpodobně v důsledku panující nejistoty zůstala většina obchodů nevyjímaje našeho uzavřena. Nejspíše v návaznosti na uzavření prodejny řetězec od 21. do 23. prosince prodloužil otevírací dobu až do 22:00 hodin v případě naší filiálky pouze do 21:00. Tato změna se však příliš významně neprojevila na počtu zákazníků, kteří přišli po standardní otevírací době. Proto jsme mohli dříve začít uklízet a připravit prodejnu na následující den.

Den před Vánoci byl vydán zákaz prodeje některých nepotravinových produktů v obchodech s platností od 27. prosince (Usnesení č. 1376). Zboží tohoto typu bylo nutné zaskladnit, aby mohlo být odvezeno do centrálního skladu. Proto se většině kolegům posunul začátek směny již na čtvrtou hodinu ranní, tyto změny se domlouvali skrz skupinový chat v průběhu svátků. Prodej pouze potravin ovlivnil obrat prodejny, tím i její

výkon a důsledkem se zmenšil počet zaměstnanců na směně z 8-9 na 6-7 lidí. Menší počet pracujících muselo tedy zvládnout stejně náročnou směnu.

Ministerstvo zdravotnictví se souhlasem vlády vydalo 22. února mimořádné opatření o povinnosti nosit respirátor nebo podobný prostředek s filtrační účinností 95 % dle norem FFP2/KN95 s platností od 25. února (Usnesení č. 188, Mimořádné opatření 2021). Zaměstnavatel proto během víkendu zajistil pro potřebu zaměstnanců dostatek respirátorů. Každý měl jeden respirátor na jednu směnu. Svoji první směnu v respirátoru si pamatuji velice živě. Odpracoval jsem ji jako výpomoc na cizí prodejně v jiném regionu, což nebylo a není moc obvyklé. Příčinou bylo, že se veškerý personál této filiálky nakazil covidem, a proto sem byli vysláni zaměstnanci prodejen, které si to mohly dovolit. Chod mnoha prodejen byl v této době ovlivněn virovým onemocněním. Nahrazení roušek respirátory nebylo pro tak fyzicky náročnou práci příjemné. Z počátků nošení se u mě vyskytovala i bolest hlavy, jelikož se skrz respirátor hůře dýchalo. V průběhu několika hodin jsem byl pod respirátorem zpocený, v případě náročnější práce klidně i během hodiny. Nejlépe se v respirátoru fungovalo na pokladně, docházelo však k problémům v komunikaci, obzvlášť když probíhala skrz ochranné plexisklo. V období nošení respirátorů se také stalo, že nám zaměstnavatel dodal respirátory, u kterých často praskala ucha, a tak jsme za směnu vyměnili více než jeden respirátor. Naštěstí jsme jich měli k dispozici dostatek. Respirátory jsme také s jejich nařízením nošení zařadili do prodeje, avšak v omezeném množství na osobu. Vedlo to ke konfliktům se zákazníky, kteří si stěžovali na nemožnost nakoupit větší množství, někteří z nich se i přes omezení o to pokoušeli nebo si do krabiček záměrně dali více kusů jednotlivých respirátorů a prázdné krabičky vrátili do regálu. Stávalo se, že jsme nacházeli krabičky od respirátorů vykradené, proto jej bylo nutné při markování kontrolovat.

Na základě konstantního počtu nakažených vyhlásila vláda od 1. března (původně na dobu tří týdnů) zákaz cestování mezi okresy s několika výjimkami, mezi které patřila například cesta do zaměstnání nebo zdravotnických zařízení s povinností se v případě kontroly písemně prokázat (Usnesení č. 216). Omezení pohybu mě neovlivnilo, jelikož se prodejna nachází ve stejném okresu jako mé bydliště. Alespoň tomu tak bylo do 17. března, kdy se ve firmách zavedlo povinné testování zaměstnanců na přítomnost viru SARS-CoV-2 (Usnesení č. 293, Mimořádné opatření 2021). Protože zaměstnavatel neměl možnost zajistit dostatečný počet antigenních testů, bylo uloženo manažerům prodejen, aby zajistili otestování jejich podřízených. Důsledkem toho nám manažerka prodejny

vytvořila konta v reservačním systému testovacího centra, kde jsme si jednoduše vybrali vyhovující čas a datum testování. Pokud někdo z kolegů neměl možnost vytvořit si rezervaci, vytvořila mu ji manažerka. Testovací centrum se nacházelo mimo okres prodejny, a proto jsme byli požádáni o testování mimo pracovní dobu. Každý občan se zdravotním pojištěním měl nárok na tři antigenní testy zdarma, platnost jednoho testu trvala sedm dnů včetně sedmého dne. V případě zapomenutí nebo jiného důvodu nemožnosti se otestovat testovacím centrem, byla možnost na prodejně, kde bylo k dispozici omezené množství testů. Zaměstnanci očkovaní dvěma dávkami vakcíny proti covidu byly zproštěni od testování. Zaměstnavatel v případě dotazů spojených s tímto tématem spustil informační linku pro zaměstnavatele, kam se mohli obrátit od pondělí do soboty od 8:00 do 18:00 hodin. Povinnost testování na přítomnost viru SARS-CoV-2 skončila ve firmách 1. července (Usnesení č. 532, Zrušení mimořádného opatření 2021).

Důsledkem zhoršených pracovních podmínek společnost ohodnotila pracovníky, kteří v období od ledna do března 2021 odpracovali minimálně 441 hodin, prémie 4000 Kč. Ti, co odpracovali méně, dostali přímo úměrnou odměnu jejich hodinám.

Vláda povolila cestování mezi okresy od 12. dubna (Odůvodnění usnesení č. 315). Počátkem května došlo k otevření služeb, zrušilo se omezení nepotravinového prodeje a zároveň povinnost nošení respirátorů byla upravena na vnitřní prostory a veřejná místa, kde dochází ke kontaktu 2 a více osob na vzdálenost méně než 2 metrů s výjimkou členů domácnosti (Usnesení č. 433, Mimořádné opatření č. 438 a č. 433). Z centrálního skladu nám tedy opět začali posílat dočasně vyřazené nepotravinové zboží, čímž stoupla tržba společně i s výkonem, a tak na směně mohlo být o jednoho až dva zaměstnance více. V souvislosti s opatřením č. 433 a zvyšujícími se venkovními teplotami docházelo stejně jako v předešlém roce k častějšímu porušování povinnosti nošení respirátoru na prodejní ploše ze strany zákazníků. Nepřízpůsobivé zákazníky jsme tak mohli vykázat z prodejny nebo odmítnout obsloužit, to se však od 3. července změnilo nařízením vedení. Společně s kolegy, jak mi vypověděli i při rozhovoru, jsme měli pocit, že někteří zákazníci záměrně chodili na prodejnu bez respirátoru s úmyslem se nám posmívat, zda to byl ale jejich záměr nelze říct.

Jak již pravděpodobně z textu vyplývá, tak v průběhu léta nedošlo k takovému rozvolnění, které by umožnilo práci ve vnitřních prostorech bez ochrany dýchacích cest. Při vysokých venkovních teplotách i na klimatizované prodejně byla v respirátorech

práce náročná. Znovu se u mě začala vyskytovat občasná bolest hlavy a po směně jsem byl hodně vyčerpaný.

3.5.5 Třetí vlna

Podobně jako v roce 2020 počátkem září rostla čísla počtu nakažených a nebylo tak zdánlivě pravděpodobné, že se v roce 2021 dočkáme zrušení opatření o nošení respirátorů ve vnitřních prostorech.

Na podzim si pro nás zaměstnavatel připravil výjimečný jednorázový benefit. Dostali jsme balíček s plechovkou piva, tubou bramborových chipsů a pozvánku na online hudební festival, vytvořený speciálně pro náš řetězec, s webovou adresou pro připojení. Tento benefit mě překvapil a velmi mile překvapil, už jen z důvodu vystoupení mé oblíbené kapely.

Do začátku nového roku 2022 si nevybavuji žádné události, o kterých bych již nepsal nebo by byly specifické pro uplynulé období. Důvodem může být snížení počtu směn v supermarketu v důsledku dojíždění na výuku, která byla od zimního semestru 2021 prezenční formou. Dokonce bych řekl, že již v této době samotný covid nebyl tak velkým tématem, jako například očkování.

V období ledna a února byla naše prodejna virovým onemocněním značně omezena. Pravděpodobně tomu přispělo znovuzavedení povinného testování ve firmách (Usnesení č. 6, Mimořádné opatření 2022). Celkem se vyskytlo 18 nakažených, z tohoto počtu byli 3 osoby nakažené dvakrát. Obvyklá doba marodění byla 1 až 3 týdny. Objevily se i případy, kdy se někteří léčili až měsíc. Dvě kolegyně se potýkaly s horšími následky, a tak zůstávali doma dokonce několik měsíců. Největší počet nakažených během jednoho týdne bylo 12 z celkem 31 zaměstnanců, přesto že je to necelá třetina musíme brát v úvahu, že ne každý pracuje na plný 40hodinový úvazek. To vedlo ke každodenní práci přesčas, ale také u některých zaměstnanců klidně k 20 hodinám měsíčně přes úvazek. Například studenti byli ovlivněni výukou, a tak nemohli chodit častěji, matky musely vyzvedávat děti ze školky nebo nemohly nechávat dítě doma samotné a zajištění hlídání v této době nebylo příliš pravděpodobné. Z toho důvodu někteří zaměstnanci dosahovali takových přesčasů. Jejich vyplacení zaměstnavatelem s 25% příplatkem bylo samozřejmostí. Údaje o počtu nakažených vychází z týdenních pracovních plánů. Regionální manažer nám tak poskytl výpomoc z jiné prodejny. Během dvou týdnů zaměstnavatel zakázal vypůjčování prodavačů z důvodu šíření viru. Mnoha prodejnám

v této době vlivem covidu onemocněla spousta zaměstnanců. Důsledek byl takový, že některé filiálky byly nuceny zkrátit otevírací dobu. Naší se to i přes velký zájem manažerky netýkalo, jelikož jí regionální manažer nevyhověl. Vzhled prodejny tomuto rozhodnutí následně odpovídal a na zákazníka moc dojem pravděpodobně neudělal. Jak moc velký vliv by případné zkrácení otevírací doby mělo, nedokážu posoudit, alespoň by se tak kolegům snížila fyzická a psychická zátěž. Během tohoto období jsme byli před každou směnou povinni se otestovat, nehledě na to, zda byl jedinec naočkovaný. Od 18. února vláda schválila konec testování ve firmách (mzcr.cz 2022), i přesto jsme se dále na testovali do doby, než tato „lokální“ epidemie skončila.

Od 14. března vláda na žádost Ministerstva zdravotnictví zrušila povinnost nošení respirátorů ve vnitřních prostorech mimo hromadnou dopravu, zdravotnická a sociální zařízení (Usnesení č. 187). Do současnosti se žádné ze zmíněných nařízení neobnovilo a lidé se tak mohou na prodejně pohybovat bez jakéhokoliv omezení. Před vchodem na prodejnu zůstala pro zákazníky dostupná dezinfekce a u volného pečiva jsou standartně k dispozici jednorázové igelitové rukavice. V chřipkovém období je možné zpozorovat zákazníky, kteří nosí roušku pro svoji vlastní bezpečnost, většinou se jedná o jedince staršího věku.

3.6 Analýza rozhovorů a výzkumných dat

Jak jsem již několikrát zdůraznil, počátek pandemie mě minul, a proto jsem se na toto téma ptal. Téměř nikdo si však po takové době na první dny nevzpomněl. Alespoň Kolegyně 5 si vzpomněla: „To si úplně pamatuju, vím že kolegyně, která seděla na hlavní kase už měla roušku a rukavice gumový, dokonce i ochranný brýle. Já jsem přišla po nemoci, byl to boom a hrozně se to hrotilo.“ A také Kolegyně 2: „Vim, že jsem prostě přišla do práce, v regálech nic, my jsme měli ty roušky, to vim, že jsme měli ty látkový, protože nikde nebyly k dostání jednorázový.“

V souvislosti s ochrannými pomůckami, které museli používat v průběhu celé přibližně osmihodinové směny, mě zajímalo, jak si kolegové zvykali, reakce byli různorodé. Kolegyně 5 uvedla:

No vzhledem k tomu, že nosím brýle, tak mě omezoval hodně. Pořád se mi zamlžovali. No bylo to strašný, ale pořád lepší než, když přišli ty respirátory, to člověk nemohl skoro dýchat. Když jsem byla malá tak jsem měla astma, ale myslím

si, že i díky tomu se mi celkově ztížilo pak i dýchání a hlavně jsem byla hodně unavená Pak na pokladně ty rukavice, s těma se hrozně špatně vybírali bankovky, na to si moc dobře vzpomínám, že jsem měla strach, že někomu vrátím víc.

Naopak kolegyně 3 řekla:

Roušky byly celkem v pohodě, a i se v nich oproti těm respirátorům dalo dýchat. Dokonce vlastně měli i svoji jednu výhodu. Člověk se během pandemie nemusel na zákazníky usmívat, protože to stejně nebylo vidět (smích).

Kolegyně 2 uvedla, že s nošením respirátoru:

No mě se vrátily ty migrény, který jsem měla, když jsem byla mladší. Už z roušek mě celkem bolela hlava, ale to nebylo ani tak hrozný jako když jsme dostali ty respirátory.

Supermarket se stal jediným veřejným místem, kde se lidé scházeli. Proměnil se v místo obav a stresu. Mnoho zákazníků zmiňovalo nedodržování bezpečné vzdálenosti, nakupování velkých zásob a boje o toaletní papír, přestože zboží bylo dostatek takto popisují situaci prodavači na Novém Zélandu (Appleton et al.2020). Přestože vzdálenost mezi Novým Zélandem a Českou republikou je něco málo přes osmnáct tisíc kilometrů (Himmera.com 2023), výpovědi mých kolegů se téměř neliší. V souvislosti s vykupováním zboží říká o zákaznících Kolegyně 5: „Už ze začátku začali panikařit a začali mít strach a strašně se zkupovali takový ty trvanlivý suchý potraviny jako těstoviny, rýže, konzervy. Toaletňáky zkupovali a všechny tuty věci, co se daly uschovat.“ Téměř shodně popsala Kolegyně 4 také omezení o dodržování bezpečné vzdálenosti: „My jsme vlastně měli na zemi vylepený takový ty kroužky po dvou metrech a nikdo to nedodržoval, pořád jsme je na to upozorňovali.“ Rozdíl byl pouze v počátcích, které popsal Kolega následovně: „První měsíce byli vystrašení všichni, i já se třeba bál, protože se o tom moc nevědělo. Byla to nová věc, tak ze strachu dodržovali všechno.“

Tyto situace se v některých případech neobešli bez konfliktů, jeden takový vyprávěla Kolegyně 1, která zrovna obsluhovala na pokladně:

Jednou jsem měla na pokladně nějakou ženskou, myslím že to byla dokonce nějaká doktorka nebo co. Když stála ve frontě, tak si z ničeho nic chtěla dát toaletňák, co měla na začátku pásu na konec. Přestože paní, co stála za ní v pořadí celou dobu dodržovala rozestup, tak se na ni ta doktorka obořila, že ať laskavě dodržuje

distanc. Načež jsem se paní za ní zastala, že vzdálenost dodržuje, tak ať se zklidní. Když se chystala platit, tak místo toho, aby platila za plexisklem tak ke mně přišla ze strany, odkud se odebírá nákup. Tak jsem jí řekla, že teď vlastně taky nedodržuje bezpečnou vzdálenost. Ona mi odpověděla něco ve smyslu: „No vždyť jste prodavačka.“ Tak jsem zareagovala: „Jakože, když jsem prodavačka tak mě můžete ohrožovat!?“ Pak ta ženská vztekla naházela věci do košíku, zaplatila a odešla.

Na další konflikt, který se vztahoval k vytváření zásob, si vzpomněla Kolegyně 5 a podle jejích slov byl „až neuvěřitelný“:

Právě u těch těstovin si myslím, že se lidi hodně hádali, že když si jich chtěl vzít někdo víc a už by nevyšlo na ostatní, tak to bylo už takový, že si byli schopný nadávat. Joo dokonce i vim, že někdo to měl i v košíku a někdo jinej přišel a z toho košíku mu to sebral, protože už v regálu nebyly a pak se tam hádali.

Také v souvislosti s proměnlivou otevírací dobou pro seniory, jenž podrobně popisují ve vlastní retrospektivě (viz. 3.5.3 První vlna) mi Kolegyně 4 pověděla důvtipnou událost, která se jí naskytl: „Pán se tam tlačil a tvrdil nám, že mu je 60 nebo kolik to bylo a bylo mu tak 35 let, ale nutně potřeboval svačinu, protože je dělník a potřebuje jít pracovat (smích).“ Zajímavé k tomuto tématu je, že se kolegové jednohlasně shodli na tom, že považovali toto nařízení za zbytečné a téměř v každém rozhovoru zaznělo, co řekla Kolegyně 2: „Mrzelo mi spíš, že když pro ně byla určená ta hodina, že toho jako úplně nevyužili, že tam prostě chodili celou tu otvíračku a některý i několikrát denně.“ Na druhou stranu se několikrát vyskytl i tento názor: „Pro nás jako prodavače to bylo dobrý v tom, že jsme měli menší frekvenci lidí. My jsme toho víc udělali, vybalili.“ (Kolegyně 4).

Podobně jako zaměstnanci supermarketu ve studii Appleton a kolegů (2020) uvádějí snížení kontaktu s příbuznými na minimum v důsledku rizika přenosu nemoci, tak i moji kolegové na základě položené otázky, *zda měli strach, že ohrozí někoho blízkého*, hovořili minimalizaci styku s rodinnými příslušníky, pokud se nejednalo o jednu domácnost. Například Kolegyně 3 vypráví o odloučení s prarodiči:

Za babi, která bydlí vedle ve vesnici jsme chvíli nemohli jezdit a když jsme za ní byli, tak jsme měli roušky a respirátory. A babi s dědou druhý, ty bydlí pod náma v oddělným bytě, tak s těma jsme se vůbec nestýkali.

Zajímalo mě, jestli to bylo z důvodu zaměstnání v supermarketu.

Jo, já právě speciálně, jak jsem dělala v krámu, tak chtěli abych tam chodila, co nejví. Takže tam nechodili ani rodiče, abychom je neohrozili, když já ohrožovala i rodiče.

Zeptal jsem se také svých kolegů, zda pocítovali alespoň nějakou výhodu práce v supermarketu během pandemie. Důvodem byla již zmiňovaná studie „It’s Like a War Zone“, kde britský prodavač popisoval výhodu zaměstnání v supermarketu v souvislosti se svobodou v době lockdownu (Cai et al. 2020). Odpovědi byly podobné, Kolega například uvedl: „No, když jsme měli spoustu zákazů, tak každá možnost někam jít včetně práce byla dobrá (smích).“

Vzhledem ke stresující a vyčerpávající povaze práce, mě zajímalo, zda kolegové přistoupili na nějaké strategie vypořádávání se s těmito neduhy. V kapitole o strategiích vypořádávání se stresem jsem zmiňoval studii Munawar a Choudhry (2021), ve které respondenti identifikovali jako hlavní stresor vystavování se zprávám a sociálním médiím. Stejně tak Kolegyně 5 uvedla: „Pak už jsem nekoukala na zprávy, protože se s tím člověk zbytečně stresoval.“ Tak jsem doptával, zda věnovala čas něčemu jinému, na což odpověděla: „My jsme hodně chodili do lesa, teda jako i před tím, ale o to ještě víc, tam se člověk uklidní.“ Tato druhá strategie se ukázala jako trend mezi kolegy, protože i ostatní volili jako odpočínutí si od práce a stresu právě procházky. Avšak i strategie užívání alkoholu a tabáku, o kterých je studie Martínez-Cao a kolegů (2021) nebyla kolegům cizí. Například po položení této otázky Kolegyně 1 odvětila:

Gin Tonic (smích). Ne to byl vtip, i když možná je pravda, že jsem jakože o trochu víc pila, ale spíš jakože častěji, než že bych pila velký množství. Prostě jsem si dělala takovou pohodu. A taky je pravda, že jsem dost kouřila, ale to už je naštěstí pryč.

Při dotazu na zvládnutí pandemie ze strany zaměstnavatelé jednohlasně kolegové reagovali pozitivně. Kolegyně č. 5 například uvedla:

Myslím si, že to zvládnula velmi dobře. Vždy, když došlo k nějakému opatření, reagovala rychle. Dostali jsme tu výpomoc, když bylo třeba, pak ty benefity, dostali jsme dezinfekce, když nám ty na pokladnách vadili, tak jsme dostali ty jiné, žvejkačkový. Možná akorát mohla být zkrácená otevírací doba, ale to by

mělo možná i něco proti. Vlastně pak se nechodilo v neděli. Takže myslím si že líp to asi udělat nešlo.

4. ZÁVĚR

Pandemie se stala jedinečným obdobím, ve kterém skončila běžná každodenní rutina a nastala doba strachu a nejistoty. To se odrazilo na jednání celé společnosti, protože bylo nutné se podrobit nejrůznějším omezením, a to jak v soukromém, tak i veřejném životě. Cílem mé práce bylo detailně popsat, jaký měla protipandemická opatření dopad na chod konkrétní prodejny supermarketu na základě vlastní zkušenosti a zkušenosti kolegů.

V teoretické části jsem se snažil nastínit, jak pandemie ovlivnila různé pracovní sektory. Ty se museli odlišnými způsoby pandemií přizpůsobit nebo podnikání dočasně pozastavit. Ve velké míře se kladl důraz na zdraví, na základě kterého vznikala hygienická opatření, která byla nejčastěji spojována s nošením roušek či respirátorů, správným postupem mytí rukou nebo sociálním distancováním. Důsledkem toho se rozšířil nový trend tzv. home office. Pravděpodobněji nejhůře na tom byli aktéři, kteří pracovali s lidmi v těsné blízkosti a mohli se tak snadno virem nakazit. Byli to zaměstnanci v tzv. první linii, mezi které patří například zdravotníci nebo prodavači. Mimo to, že sami byli vystaveni riziku, tak také ohrožovali jejich okolí. Proto byli nuceni k přerušení některých kontaktů, které považovali za běžné. Docházelo tak k vnitřnímu konfliktu, kdy nevěděli, s kým se ne/mohou stýkat. Všemi těmito a dalšími podněty se stavěli do situace, která mohla mít dopad kromě fyzického zdraví také na duševní zdraví neboli na psychiku jedince. Proto bylo důležité, aby si našli strategie, jak se se stresem vypořádávat.

Ve své etnografické retrospektivní studii jsem se snažil přiblížit, jak vypadala prodejna za doby pandemie a jak její chod ovlivnila protipandemická opatření. Moje zkušenost z pozice prodavače mi pomohla k detailnímu sepsání průběhu celé pandemie. Oporou mi byla usnesení vlády České republiky a ministerstva zdravotnictví, díky kterým jsem mohl svou reflexi časově vymezit. Důležitou roli sehráli také interpretace mých kolegů, které jsem mohl porovnat se svojí reflexí a také se zkušenostmi pracovníků z jiných částí světa ze studií, se kterými pracuji v teoretické části.

Výzkum zobrazil dopad protipandemických opatření v supermarketu a také další neduhy, kterým byl spolu s jeho činiteli vystaven během pandemie. Dále by mohl posloužit pro výzkum, ve kterém by došlo ke srovnání s jinou institucí v čase pandemie.

5. SEZNAM LITERATURY

Adamcová, P. 2020. *Češi pečou, droždí mizí. Obdoba "máselné krize" zatím nehrozí, uklidňují dodavatele* [online]. Aktualně.cz (cit. 26. 3. 2023). Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/nakupovani/nedostatek-drozdi-koronavirus/r~54da39e274bd11ea9d74ac1f6b220ee8/>

Adamcová, P., K. Nguyenová. 2020. *Košiky s čísly, ochranka i aplikace. Podívejte se, jak obchody zvládají počítání lidí* [online]. Aktualně.cz (cit. 8. 4. 2023). Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/nakupovani/obchody-zacaly-omezovat-pocet-zakazniku-odpocitavaji-je-podl/r~726f8222298611eb8b230cc47ab5f122/>

Anacker, K. B. 2023. „Healthy buildings: How indoor spaces drive performance and productivity, by Joseph G. Allen and John D. Macomber“. *Journal of Urban Affairs*, <https://doi.org/10.1080/07352166.2022.2148605>.

Appleton, N. S., N. J. Long, P. J. Aikman, S. G. Davies, A. Deckert, E. Fehoko, E. Holroyd, N. Jivraj, M. Laws, N. Martin-Anatias, M. Roguski, N. Simpson, R. Sterling, S. Trnka, L. Tunufa'i. 2021. "(Alter)narratives of 'winning': Supermarket and Healthcare workers' Experiences of COVID19 in Aotearoa New Zealand". *Sites: A Journal of Social Anthropology and Cultural Studies* 17 (2), <https://doi.org/10.11157/sites-id471>.

Bachmann, M., B. Enodien, D. M. Frey, S. „Taha-Mehlitz, A. Taha. 2022. The Development of Healthcare Jobs in the COVID-Pandemic—A New Economic Market“. *Frontiers in Public Health* 10, <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.848636>.

Bozkurt, Ö. 2015. „The punctuation of mundane jobs with extreme work: Christmas at the supermarket deli counter“. *Organization*, 22 (4): 476–492, <https://doi.org/10.1177/1350508415572512>.

Cai, M., J. Velu, S. Tindal, S. T. Bennett. 2020. „It's Like a War Zone: Jay's Liminal Experience of Normal and Extreme Work in a UK Supermarket during the COVID-19 Pandemic“. *Work, Employment and Society* 35 (2): 386–395, <https://doi.org/10.1177/0950017020966527>.

- Färber, F., J. Rosendahl. 2018. „The Association Between Resilience and Mental Health in the Somatically Ill“. *Deutsches Arzteblatt International* 115(38): 621–627, <https://doi.org/10.3238/arztebl.2018.0621>.
- Granter, E., L. McCann, M. Boyle. 2015. „Extreme work/normal work: Intensification, storytelling and hypermediation in the (re)construction of ‘the New Normal’“. *Organization*, 22 (4): 443–456, <https://doi.org/10.1177/1350508415573881>.
- Hoenig, K., S. E. Wenz. 2021. „Education, health behavior, and working conditions during the pandemic: evidence from a German sample“. *European Societies* 23 (1): 275–288, <https://doi.org/10.1080/14616696.2020.1824004>.
- Irawanto, D.W., K. R. Novianti, K. Roz. 2021. „Work from Home: Measuring Satisfaction between Work–Life Balance and Work Stress during the COVID-19 Pandemic in Indonesia“. *Economies* 9 (3): 96, <https://doi.org/10.3390/economies9030096>.
- Kniffin, K. M., J. Narayanan, F. Anseel, J. Antonakis, S. P. Ashford, A. B. Bakker, P. Bamberger, H. Bapuji, D. P. Bhave, V. K. Choi, S. J. Creary, E. Demerouti, F. J. Flynn, M. J. Gelfand, L. L. Greer, G. Johns, S. Kesebir, P. G. Klein, S. Y. Lee, H. Ozelik, J. L. Petriglieri, N. P. Rothbard, C. W. Rudolph, J. D. Shaw, N. Sirola, C. R. Wanberg, A. Whillans, M. P. Wilmot, M. Vugt. 2021. „COVID-19 and the workplace: Implications, issues, and insights for future research and action“. *American Psychologist* 76 (1): 63–77, <https://doi.org/10.1037/amp0000716>.
- Martínez-Cao, C., L. de la Fuente-Tomás, I. Menéndez-Miranda, Á. Velasco, P. Zurrón-Madera, L. García-Álvarez, P. A. Sáiz, M. P. Garcia-Portilla, J. Bobes. 2021. „actors associated with alcohol and tobacco consumption as a coping strategy to deal with the coronavirus disease (COVID-19) pandemic and lockdown in Spain“. *Addictive Behaviors* 121, <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.107003>.
- Mayer, B., S. Helm, M. Barnett, M. Arora. 2022. „The impact of workplace safety and customer misbehavior on supermarket workers' stress and psychological distress during the COVID-19 pandemic“. *International Journal of Workplace Health Management* 15 (3): 339–358, <https://doi.org/10.1108/IJWHM-03-2021-0074>.

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 15. března 2021 [online]. mzcr.cz (cit 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/03/Zm%C4%Bna-mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9ho-opat%C5%99en%C3%AD-k-na%C5%99%C3%ADzen%C3%AD-povinn%C3%A9ho-testov%C3%A1n%C3%AD-u-zam%C4%Bstnavatel%C5%AF-ze-dne-1.-3.-2021-s-%C3%BA%C4%8Dinnost%C3%AD-od-17.-3.-2021-do-odvol%C3%A1n%C3%AD.pdf>

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 22. února 2021 [online]. mzcr.cz (cit 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.mzcr.cz/mimoradne-opatreni-noseni-ochrannych-prostredku-dychacich-cest-s-ucinnosti-od-25-2-2021-do-odvolani/>

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 5. ledna 2022 [online]. vláda.cz (cit. 18. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/MO-testovani-zamestnancu.pdf>

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 6. května 2021 č. 433 [online]. vláda.cz (cit. 17. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/noseni-ochrannych-prostredku-0433.pdf>

Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 6. května 2021 č. 438 [online]. vláda.cz (cit. 17. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/maloobchody-0438.pdf>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2022. *Vláda schválila konec pravidelného preventivního testování ve školách a firmách. Skončí 18. února* [online]. 3.2. [cit. 18.4.2023]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/vlada-schvalila-konec-pravidelneho-preventivniho-testovani-ve-skolach-a-firmach-skonci-18-unora/>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2020. *V České republice jsou první tři potvrzené případy nákazy koronavirem* [online]. (cit. 24. 3. 2023). Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>

Munawar, K., F. R. Choudhry. 2021. „Exploring stress coping strategies of frontline emergency health workers dealing Covid-19 in Pakistan: A qualitative inquiry“. *American Journal of Infection Control* 49(3): 286–292, <https://doi.org/10.1016/j.ajic.2020.06.214>.

Odůvodnění usnesení vlády České republiky ze dne 26. března 2021 č. 315 [online]. vláda.cz (cit. 17. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/oduvodneni-c--315.pdf>

Peters, S. E., J. T. Dennerlein, G. R. Wagner, G. Sorensen. 2022. „Work and worker health in the post-pandemic world: a public health perspective“. *The Lancet Public Health* 7 (2): 188–194, [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(21\)00259-0](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00259-0).

Phillips, S. 2020. „Working through the pandemic: Accelerating the transition to remote working“. *Business Information Review* 37 (3): 129–134, <https://doi.org/10.1177/0266382120953087>.

Rambousková, Michaela, 2020. Přehledně: Opatření a zákazy, které platí od pátku. In: *Seznam Zprávy* [online]. 17.12. [cit. 15.4.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prehledne-opatreni-a-zakazy-ktere-od-patku-cekaji-cesko-133767>

Sadovyj, M., M. Sánchez-Gómez, E. Bresó. 2021. „How the stress generated by the pandemic may affect work performance through the moderating role of emotional intelligence“. *Personality and Individual Differences* 180, <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110986>.

Savitsky, B., Y. Findling, A. Erel, T. Hendel. 2020. „Anxiety and coping strategies among nursing students during the covid-19 pandemic“. *Nurse Education in Practice* 46, <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102809>.

Seznam Zprávy, 2020. *Hotely a restaurace zavřou v pátek. Na Štědrý den nenakoupíte* [online]. 14.12. [cit. 15.4.2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/hotely-a-restaurace-zavrou-v-patek-na-stedry-den-nenakoupite-133641>

Seznam Zprávy, 2021. *Kde se vzal koronavirus? USA získaly cenná data z Wu-chanu* [online]. 6.8. [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/spojene-staty-pokracuji-ve-vysetrovani-puvodu-pandemie-ziskaly-cenna-data-171544>

Sladká, D., M. Kreidl. 2022. „Práce z domova, konflikty mezi prací a rodinou a kvalita partnerství v době pandemie covidu-19“. *Sociologický Časopis* 58 (4): 373–399, <https://doi.org/10.13060/csr.2022.024>.

Trougakos, J. P., N. Chawla, J. M. McCarthy. 2020. „Working in a pandemic: Exploring the impact of COVID-19 health anxiety on work, family, and health outcomes“. *Journal of Applied Psychology* 105 (11): 1234–1245, <https://doi.org/10.1037/apl0000739>.

Usnesení vlády České republiky ze dne 12. října 2020 č. 1024. o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 13. dubna 2022 č. 314 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-180608/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 15. března 2021 č. 293 o změně mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví [online]. vlada.cz (cit. 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 16. listopadu 2020 č. 1192 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 15. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 18. března 2020 č. 247 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 24. 3. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 18. března 2020 č. 249 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 24. 3. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 19. března 2020 č. 265 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 24. 3. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 22. června 2020 č. 677/20 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 22. února 2021 č. 188 k mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví [online]. vlada.cz (cit. 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 23. března 2020 č. 282 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 24. 3. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 23. prosince 2020 č. 1376. o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 15. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 25. října 2021 č. 948 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 26. října 2020 č. 1103 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 14. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 26. února 2021 č. 216 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 28. dubna 2021 č. 604 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 3. května 2021 č. 433 k mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví [online]. vlada.cz (cit. 16. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. listopadu 2020 č. 1262 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 15. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2020 č. 957 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 14. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 5. ledne 2022 č. 6 k mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví o preventivním testování zaměstnanců a některých dalších osob [online]. vlada.cz (cit. 18. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-180608/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 7. června 2021 č. 532 k mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví [online]. vlada.cz (cit. 17. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

Usnesení vlády České republiky ze dne 8. června 2020 č. 636 o přijetí krizového opatření [online]. vlada.cz (cit. 7. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>

Xu, Q., M. Chraibi. 2020. "On the Effectiveness of the Measures in Supermarkets for Reducing Contact among Customers during COVID-19 Period". *Sustainability* 12 (22), <https://doi.org/10.3390/su12229385>.

Zhang, J. Z., P. Zhou, D. B. Han, W. C. Wang, C. Cui, R. Zhou, K. X. Xu, L. Liu, X. H. Wang, X. H. Bai, X. K. Jiang. 2020. „Investigation on a cluster epidemic of COVID-19 in a supermarket in Liaocheng, Shandong province“. *Chinese Journal of Epidemiology* 41 (12): 2024–2028, <https://doi.org/10.3760/cma.j.cn112338-20200228-00206>.

Zrušení mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 7. června 2021 [online]. vlada.cz (cit. 17. 4. 2023). Dostupný z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/MO-MZ-zruseni-testovani.pdf>

6. RESUMÉ

The COVID-19 pandemic reportedly began in China in December 2019. It lasted approximately three years, during which time the entire world was transformed. It was a time of fear and uncertainty. It had an impact on the actions of the entire society, as it was necessary to submit to various restrictions, both in private and public life. The conditions for work changed. The pandemic started a new home office trend. But not everyone could take advantage of it. There are professions that society could not do without during the pandemic. These were frontline workers, such as paramedics or supermarket clerks.

I decided to focus on the topic of supermarkets because there is little research on supermarkets in the Czech environment during the pandemic and also because I experienced the pandemic as a supermarket clerk. In this study, I examine the impact of anti-pandemic policies on supermarket operations. The entire ethnographic study is based on retrospective research that draws on my own experiences and those of my colleagues whom I interviewed.

7. PŘÍLOHY

Příloha 1

10. 03. 2020 – odlet na Srí Lanku

12. 03. 2020

- Vyhlášení nouzového stavu s platností od 12. 3. 2020 od 14:00 na dobu 30 dnů

PRVNÍ VLNA

16. 03. 2020

- plošná karanténa ČR

Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/casova-osa-pandemie-hlavni-udalosti-vyroky-osobnosti-i-kroky-statu-104061>

19. 03. 2020

- povinnost nosit VENKU roušku či jiné zakrytí nosu a úst
- prodejní doba pro seniory 65+ let - 10:00-12:00

Zdroj: <https://www.info-koronavirus.cz/aktualita/zakaz-vychazeni-bez-rouscky/>

20. 03. 2020

- prodejní doba pro seniory 50+ let - 07:00-09:00

24. 03. 2020

- prodejní doba pro seniory 50+ let - 08:00-10:00

26. 03. 2020 – návrat do ČR

30. 03. 2020 – návrat do práce

15. 06. 2020

- odložení roušek [VENKOVNÍ PROSTORY], hromadné akce – roušky zůstávají

Zdroj: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3118280-od-pondeli-venku-bez-rousek-na-hromadne-akce-bude-smet-az-2500-lidi>

01. 07. 2020

- odložení roušek [VNITŘNÍ PROSTORY] i u nás na prodejně

Zdroj: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3131102-cesko-odklada-rouscky-jejich-propagator-chce-nyni-cechy-naucit-optimismu>

(Usnesení č. 677/20)

DRUHÁ VLNA

5.10 2020

Vyhlášen nouzový stav

13. 10. 2020

Znovu nasazení roušek (Usnesení č. 1024)

19. 10. 2020

- Znovu zdarma ovoce na směně
- Mystery shopping nezrušen

26. 10. 2020

- info – obchody zavírací doba 20:00 a neděle zavřeno
- PRODEJNA – neděle alespoň příprava nové akce

09. 11. 2020

- Firemní info: viz. obrázek →

18. 11. 2020

- 1 zákazník na 15 m²

23. 11. 2020

- Stále bez neděle – pouze příprava akce

PROSINEC

- Práce i v neděli

14. 12. 2020

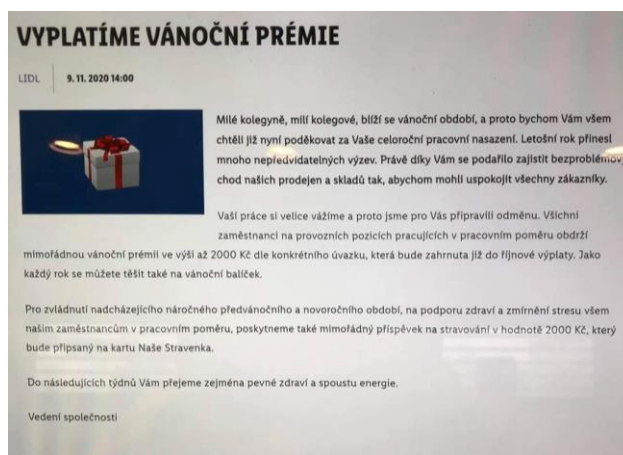
- 24. 12. obchody zavřeny, otevřeno až 27. 12. = Vánoce zavřeno

15. 12 2020

- Info (viz. seznam zprávy „Všechny obchody zůstávají otevřené, vpustit však mohou jen omezený počet zákazníků. Stále platí, že jeden zákazník by pro sebe měl mít 15...“
- Změna ve 4. Stupni PES

16. 12. 2020

- Nové pravidlo na pokladnách 1+1 = 1 zákazník platí, 1 čeká
- společnost zveřejňuje Vánoční otevírací dobu a přidává se ke konkurenci (kromě Tesca a Albertu) se zavřením prodejny 24.12.:

O T E V Í R A C Í D O B A					
PONDĚLÍ	21. 12. 2020	7:00 – 22:00*	PÁTEK	25. 12. 2020	ZAVŘENO
ÚTERÝ	22. 12. 2020	7:00 – 22:00*	SOBOTA	26. 12. 2020	ZAVŘENO
STŘEDA	23. 12. 2020	7:00 – 22:00*	ČTVRTEK	31. 12. 2020	7:00 – 17:00**
ČTVRTEK	24. 12. 2020	ZAVŘENO	PÁTEK	1. 1. 2021	ZAVŘENO

V OSTATNÍCH DNECH PLATÍ BĚŽNÁ OTEVÍRACÍ DOBA.

23. 12. 2020

- Vláda zakázala prodej NF v obchodech

27. 12. 2020

- Zaskladnění NF
- Do práce na 4:00 se shánělo, co nejvíce lidí a pokud to bylo možné všem se posunula pracovní doba
- - bez NF není tržba,

04. 01. 2021

- Mizerný výkon = škrť se směny
- Na směně celkem cca 6-7 lidí na místo 8-9

16. 02. 2021

- Prodej cuket v plastových obalech po vzoru okurek

18. 02. 2021

- Zavedení plexiskla v zázemí

23. 02. 2021

- vydáno 19. 2.
- povinnost nosit respirátory FFP2 nebo dvě chirurg. Roušky přes sebe
- do všech prodejen doručeny do 22. 2. – 1 respirátor / 1 směna

24. 02. 2021

- směna (výpomoc) v Holýšově
- 1. moje směna v respirátoru

01. 03. 2021

- Zákaz cestování mezi okresy
- Vypisování povolení

01. 03. 2021

- povinné testování ve firmách

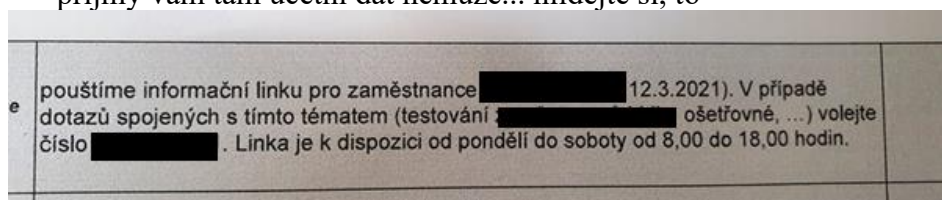
Online reportáž

20:43

Rada asociace krajů chce, **aby firmy neposílaly zaměstnance na testy do testovacích center, které by tím byly přetížené.** Podniky by měly preferovat samotesty, řekl dnes po jednání asociace její předseda a jihočeský hejtman Martin Kuba (ODS).

12. 03. 2021

- MSG vedoucí:
Od 12.3. Nemůžeme do práce bez negativního antigenního testu staršího sedmi dnů. Kdo měl v posledních 90 dnech covid, test nepotřebuje, prokáže se lékařskou zprávou nebo SMS s pozitivním výsledkem. Musíte mít u sebe. Kdo bude mít PCR výsledek opět z posledních 7 dnů, stačí ten. Jedu teď domu všechny vás objednat, každých sedm dní se musí znovu. Jestli se někdo objednáte sám dejte vědět, pomohlo by... pokud možno o volnu a tak abyste tu 12.3. byli otestovaní. Jinak vám bohužel termíny nandam kdy a kde bude volno... je to srozumitelný?
- 3x týdně antigenní testy zdarma
- 1 test platnost 7 dnů včetně 7. dne
- *Doporučuju jet před směnu nebo po, kdo to máte takhle daleko 😞, pokud čtete na facebooku že by to měla firma platit atd. Tak ano, pokud se objednáte v pracovní době, máte nárok na cestak i na korekturu docházky... já to tak neudělám, půjdu o volnu, jsem ráda, že práci mám a pokud stát tohle chce, tak nebudu zatěžovat „navez supermarketu“ a hlavně kolegy další administrativou s korekturama, vykrýváním směn apod. 😞 je to blbý, taky s tím nesouhlasim, ale podridim se... vám to nařídit nemůžu, je to na vás... ale nechci, abyste to nevěděli a aby někdo od nás psal podobné příspěvky nebo něco komentoval v tomhle stylu 😞 doba je zlá a mam okolo sebe dost lidí, kteří do práce nemůžou a dali by cokoliv, kdyby jediný nepohodlí byl test o volnu a ne nekonečné volno bez testu...*
- Pokud jste v karantene a doktor vám to napíše třeba jako OČR a ne karanténa nebo covid, tak přicházíte o náhrady mzdy od zaměstnavatele, ja vás mám v práci hlášený, ale pokud jste na socialce blbě od doktora, tak máte smůlu, dva příjmy vám tam účetní dát nemůže... hlídejte si, to

16. 03. 2021

- Možnost testování na prodejně
- *Kdokoliv, kdo udělá test Markét... Jsem ráda, že takhle jdete vstříc ale pokud je někdo, komu vadí jet na test... Tak samozřejmě možnost otestovat se u putzky je. Jen to zabere 20-30 minut a pokud vás bude třeba pět na směně, tak je to přes hodinu v čudu vim, že je to smutný, ale už takhle padáme na hubu a ja bych strašně ráda plánovala víc lidí, ale nemám, nebo výkon není... nebo odpadnete z rodinných důvodů a to se vám taky snažíme vyjít vstříc. Tak mi potom i mrzí, když si nevyjdeme navzájem děkuju všem kdo jedete i x kilometrů, doba je to na ale zatím se držte skvěle, DĚKUJU*

24. 03. 2021

- Neomezený prodej respirátorů a roušek

26. 03. 2021

Bonus pro kolegy z provozu

Termín payroll březen – 15.4. – nutno předat informaci zaměstnancům

Základní informace:

- Maximální výše odměny **4.000,-Kč**
- Pracovní smlouva HPP/DPP/DPČ platná a **aktivní k 31.3.2021**
- Pro pozice: PP, VS, ZMP, MP, skladník (všechny pozice), MTS a ostatní čepující pozice pod vedením BT + birgádníci v prodejnách a ve skladech

Podmínky:

- Odpracovaných **441 hodin** v období **leden-březen 2021** (započítává se i práce přesčas)
- Do fondu odpracovaných hodin se započítává: **dovolená, svátek**
- Do fondu odpracovaných hodin se nezapočítávají všechny ostatní nepřítomnosti: lékař, doprovod k lékaři, PN, OČR, karanténa, MD/RD, úraz, sabbatical, pohřeb, neplacené volno apod.

Deadline pro doručení podkladů pro bonus je 7.4. Na pozdější doručení nebude brán zřetel!

06. 05. 2021

- Už nějakou dobu nedostatek igelitových sáčků – nahrazeny dočasně sáčky bez uší – lidé si stěžují
- NF už nějakou dobu zpět v prodej

22. 06. 2021

- Poskytování ovoce pokračuje 3ks/osoba

29. 06. 2021

- 1.7. - 30.9. obnoveny firemní večere

03. 07. 2021

<p>Pokud vstoupí na prodejnu zákazník bez zakrytých dýchacích cest (ústa, nos), tak není možné tohoto zákazníka vykázat z prodejny, nebo ho odmítnout obsloužit. Prosíme MP, aby předal tuto informaci celému týmu zaměstnanců prodejny.</p>	
--	--

10. 08. 2021

- Směna (výpomoc) ve -----

TŘETÍ VLNA

03. 09. 2021

- Směna (inventura) v -----

13. 10. 2021

- Poděkování za pracování v nelehké době formou jogurtu ve skle

26. 10. 2021

Oddělení	Detaily
Opatření nošení respirátorů	<p>Na základě změn MZ k optažením ve vztahu k nošení respirátorů na pracovišti platí následující:</p> <p>V rámci uzavřených prostor, včetně pracoviště, je povinnost nosit respirátor, pokud dochází na stejném místě a ve stejný čas k přítomnosti alespoň 2 osob vzdálených od sebe méně než 1,5 metru.</p> <p>Tato povinnost se vztahuje na pracoviště (sklad, zázemí prodejny, kuchyňka atd.) Nošení respirátorů na prodejní ploše filiálky je beze změn.</p>

28. 10. 2021

- Online hudební festival

12. 01. 2022

TESTOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ NA PRODEJNÁCH LIDL

V souladu s nařízením Vlády ČR jsme jako zaměstnavatel povinni od pondělí 17.1.2022 testovat zaměstnance na onemocnění Covid-19 2x týdně. A to bez výjimek.

Samostatně testování antigenními testy 2x týdně začne na našich prodejnách od pondělí 17.1.2022.

Pozitivně testovaný zaměstnanec je povinen oznámit pozitivní výsledek testu vedoucímu pracovníkovi, opustit pracoviště a nastoupit do karantény.

Pevně věříme, že stejně jako loňský rok i toto období společně zvládneme a tato forma kontroly nám zajistí pocit bezpečí nejen na pracovišti, ale i v okruhu našich blízkých.

Bližší informace získáte u vašich nadřízených pracovníků.

JSEM ZAMĚSTNANEC. JAK SE V PRÁCI TESTUJI?

Testování se 2x týdně. Rozhodit termíny si stanoví váš zaměstnavatel.
K testování využijte samplované testy. Kolem každé prodejničky máme (ne samplované) pokud není zadržovaná neochranná testovací proužek odložte (než užijete správně střívkou).

SAMOTEST

- POZITIVNÍ**
 - Do 24 hodin oznámte šéfci, že jste pozitivní a v případě onemocnění. Karanténa i ochranná opatření platí až do dalšího testu.
 - Zaměstnavatel vás bude odvolat z práce a vyhledá vhodné pracovní prostředí. Ochranná opatření.
- NEGATIVNÍ**
 - Zaměstnavatel vás bude na pracovišti.
 - Přidělaná další testování ve stejném termínu.

KOMUNIKACE K ZAMĚSTNANCI:

- Šéfci i vedoucí a karanténa i ochranná opatření pro zaměstnance, pro které bylo testování vyžadováno.
- Šéfci i vedoucí a karanténa i ochranná opatření pro zaměstnance, pro které bylo testování vyžadováno.

PODROBNĚ K TESTOVÁNÍ

- Průběh 5 dní (počet testů 1 x 5 dní) dle testování.
- Karanténa je 5 dní (počet testů 1 x 5 dní) dle testování.
- Při vstupě na pracoviště podléhat samotestování.

NEPODLEHÁTE NA NEPŘÍMÝM VÝSLEDKEM VÝSLEDKŮ TESTOVÁNÍ. FUNKCE ČADÍKŮ JE VYKONÁVAT POUZE JAKO PŘÍKAZNÍK. NEJEDNÁ SE O VÝSLEDKŮ TESTOVÁNÍ. NEJEDNÁ SE O VÝSLEDKŮ TESTOVÁNÍ. NEJEDNÁ SE O VÝSLEDKŮ TESTOVÁNÍ.

Nezapomínejte na pravidla používání samplované testovací proužek i správně střívkou.

* Pokud máte v oběti pozitivní PCR test i negativní výsledek, můžete se vrátit do zaměstnání. Pokud máte pozitivní PCR test i pozitivní výsledek samplované testovací proužek, můžete se vrátit do zaměstnání. Pokud máte pozitivní PCR test i pozitivní výsledek samplované testovací proužek, můžete se vrátit do zaměstnání. Pokud máte pozitivní PCR test i pozitivní výsledek samplované testovací proužek, můžete se vrátit do zaměstnání.

ČOVYTOV
KONTAKT
116 116

03. 02. 2022

- Pobočka XY: 1–10 lidí – covid
- → Změna otevírací doby =

Vážení zákazníci,
z technických důvodů platí
od 3.2. do 13.2.
pro tuto prodejnu omezená
otevírací doba:
PO-SO: 7-18 hod.
NE: 8-18
Děkujeme za pochopení.

14. 04. 2022

- Konec respirátorů (i v obchodech) a testování zaměstnanců s výjimkou dopravy

Zdroje:

Skupinový chat prodejny

vlada.cz

- 2020:
 - 12. 3. – 21. 12.
 - <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru-rok-2020-186999/>
- 2021:
 - 4. 1. – 29. 12.
 - <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>
- 2022:
 - 5. 1. – 13. 3.
 - <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-180608/>

Příloha 2

Otázky k rozhovoru

- Jaké je tvoje vzdělání (úroveň)?
- Jak dlouho pracuješ v Supermarketu?
- Jaký je tvůj úvazek? Změnil se v průběhu posledních 3 let?
- Jak se ti líbí v supermarketu?
- Jsi spokojená v tomto kolektivu?

Před pandemií

- Jaký jsi vnímal/a názor na předpandemické chování zákazníků?
 - o Ovlivnilo tě v práci skupování potravin zákazníky?
 - o Jestli tě to případně vedlo k vytváření vlastních zásob?
 - o Byl zájem např. zájem/tlak od širší rodiny pro zajištění některých potravin?
- Vzpomeneš si na dodržování preventivních hygienických opatření ze strany zákazníků?
 - o Jak to probíhalo?
 - o Vybavíš si nějaký problém nebo konflikt?

Např.:

- Použití dezinfekce, ochranných pomůcek při výběru nebaleného zboží
- Vzali si případně na požádání ochranné rukavice?
 - o Jak to působilo na tebe jako na pracovníka?
- Jak si vnímal/a opatření jako běžný občan/ka?
 - o V souhlasu/ rozporu a proč?
- Jak zpětně vidíš, jakým způsobem se k této době postavila firma?
 - o Co oceňuješ?
 - o Co ti naopak vadilo?

Např.:

- Navýšení poptávaného zboží
- Výpomoc externích pracovníků
- Přijetí preventivních hygienických opatření na prodejně
 - o Poskytnutí dezinfekce pro zákazníky, pro zaměstnance na každou pokladnu
 - o Cedule, které inicializovali nasazení si ochranných rukavic u pečiva
 - o Otevírání každé druhé pokladny (1, 3, 5, 2, 4, 6)
- Dočasné benefity

- Ovoce/zelenina zdarma na svačinu
- Vitaminový balíček
- Dárková karta 1000,- Kč
- Ulevení od mystery shoppingu a kontrolních nákupů
- Jak jsi vnímal/a preventivní hygienické opatření v zázemí?
 - Vzpomeneš si na některé?
 - Co ti vadilo nebo naopak nevadilo?

Např.:

- Zákaz používání dřezu
- Převlékání po jednom
- Desinfikování prostoru po svačině

První vlna (jaro2020)

- Jaký byl počátek pandemie covid-19 na jaře 2020?
- Vzpomeneš si na první den s omezením?
- Jak jsi si zvykal/a na roušku a nošení jednorázových rukavic?
 - Omezili tě nějak při práci?
 - Vyskytly se nějaké zdravotní potíže, ve smyslu otlačeniny, zarudnutí apod.?
 - Připadal/a sis po směně unavenější/vyčerpanější než obvykle?
 - Jak dlouho ti trvalo zvyknout si?
- Jak dodržovali nařízení zákazníci?
- Na co si vzpomeneš v souvislosti se zavedením otevírací doby pro seniory a později i ZTP/P? (/Jak hodnotíš)
 - Jaké byly tvoje zkušenosti s reakcemi zákazníků? (Vzhledem i ke změnám časových intervalů)
 - Viděl jsi v tom nějakou výhodu pro sebe jako prodavače?
- Jak bys hodnotila první vlnu z pracovního pohledu?
 - Zvládla ji firma?
 - Vzpomeneš si na nějaký výpadek zboží?

Druhá vlna (podzim 2020 – jaro 2021)

- Jak jsi vnímal/a znovu zavedení roušek?
 - Připravoval/a jsi se na to? Jaká to byla zkušenost si je znovu nasadit?
- Bral/a jsi jako samozřejmost zajištění roušek zaměstnavatelem?

- Jak jsi vnímal/a uzavření supermarketů v neděli a proč?
 - o Jak tě to ovlivnilo, mělo to pro tebe nějaké důsledky?
 - o Byla výhoda alespoň možnost stavění akce v neděli?
- Jak tě potěšila odměna až 2000,- Kč (dle úvazku) a příspěvek na stravování také ve výši 2000,- Kč
 - o Byla to optimální odměna vzhledem k zátěži?
- Od 18. 11. bylo vládou nařízeno omezení počtu zákazníků na prodejní ploše, jaký to mělo dopad na fungování prodejny? (1 zákazník na 15 m²)
 - o Popiš mi to prosím na příkladu
 - o Bylo toto pravidlo smysluplné
 - o Cítil/a jsi se bezpečněji/ méně ohroženěji?
 - o Bylo to snadné dodržovat?
 - o Byl/a jsi svědkem nějakého konfliktu? Jak se to případně řešilo? Podpora ze strany vedení?
- 16. prosince bylo firmou plošně zavedeno pravidlo 1+1
 - o Bylo toto pravidlo smysluplné?
- 14. prosince přišla vláda s nařízením, že na Vánoce (24. 12.) bude zavřeno, další den přišla se zprávou, že se situace zlepšila a je možné nechat otevřeno. Nakonec většina obchodů se rozhodlo nechat zavřeno. 23. 12. vláda zakázala prodej non-foodu = bylo tedy nutné hned po otevření 27. 12. NF zaskladnit. (Spousta směn se posouvala, začínalo se už i ve 4:00 – vše se domlouvalo pomocí firemního skupinového chat v době volna)
 - o Jak tě to ovlivnilo?
 - o Viděl/a jsi v tom spíše pozitiva nebo negativa?

Leden 2021

- Se zákazem prodeje non foodu souvisela menší tržba, mizerný výkon to znamenalo méně lidí na směně, jak to ovlivnilo chod prodejny?
 - o Jak to ovlivnilo tebe?
- 19. 2. bylo nařízeno povinnost nosit respirátor s platností od 23.2.
 - o Vzpomeň si, zda firma zvládla zajistit dostatek respirátorů?
 - o Jak jsi si zvykal/a na respirátor? Ovlivnil tě při práci?

- Od počátku povinnosti nošení respirátorů bylo zavedeno omezení prodeje na určitý počet kusů, jak na to reagovali zákazníci?
- V únoru 2021 značná část prodejen dočasně přicházelo v důsledku nákazy o prodavače. Byl/a jsi vyslán někam jako výpomoc?
 - Jaká to byla pro tebe zkušenost?
- Od 1. března 2021 platil zákaz cestování mezi okresy
 - Ovlivnilo tě to nějak?
- Od 12. března byla povinnost testování ve firmách, bez testu nebylo možné pracovat. Vzpomeneš si, jak se k této situaci postavila naše firma v momentě, kdy nebylo možné se testovat v prostorách prodejny?
 - Jak si vnímal/a nutnost dojíždění mimo pracovní dobu na tyto testy?
- K dubnové výplatě jsme dostali jako odměnu až 4000,- Kč podle odpracovaných hodin (minimum 441 h za období leden-březen)
 - Vzpomeneš si, zda jsi dosáhl/a na maximální částku odměny?
 - Bylo minimum odpracovaných hodin nastaveno příliš vysoko?
- Pokud od 3. 7. vstoupil zákazník na prodejnu bez respirátoru, nesměli jsme ho vykázat pryč. Připadal/a jsi si ohroženě?

Třetí vlna (podzim 2021 – jaro 2022)

- Vzpomeneš si na nějaký jednorázový benefit, který jsme dostali na podzim 2021?
- Na podzim 2021 jsme jako poděkování za práci v nelehké době dostali jogurt ve skle a také možnost připojení se k online hudebnímu festivalu, kde hrál např. Divokej Bill
 - Jak jsi tento benefit vnímal/a? Měla firma do zaměstnanců investovat raději jinak?

Leden 2022

- V lednu 2022 byla povinnost testovat se na prodejně, bylo pro tebe nepříjemné provádět si test sám/sama?
- Vybavíš si, kdy naše prodejna byla nejvíce ovlivněná covidem? (leden-únor 2022)
 - Jak jsi to vnímal/a? Ovlivnilo tě to?
 - Jaká byla reakce ze strany zaměstnavatele?
 - Jak tuhle situaci zvládl?

Závěrečné otázky

- Jak na tebe dolehla pandemie s fyzického a psychického hlediska?

- Měl/a jsi strach, že ohrožíš někoho blízkého?
- Připadal/a jsi si samotný/á ohrožený/á?
- Jak zvládl pandemii kolektiv?
- Jak zvládla pandemii firma?
- Poznamenala tě nějak pandemie?
- Ovlivnila pandemie chod domácnosti?
- Vyskytli se v souvislosti s pandemií u tebe ekonomické, sociální, zdravotní nebo jiné problémy?
- Jak vnímáš pandemii s odstupem času?
- Vzpomeneš si ještě na nějakou zajímavost příhodu, která se ti stala nebo na něco, co jsem nezmínil?